

2024. aasta loovtööde žürii kokkuvõte

Kokku laekus uurimistööde võistlusele loovtööde kategoorias 13 võistlustööd, millest 7 esitati põhikooli vanuseastmes ja 6 gümnaasiumiastmes.

Võit või kaotus on tihtipeale midagi suhtelist. See, mis esialgu paistab kaotus, võib pikemas perspektiivis võiduks osutuda ja vastupidi – nii juhtub sageli ajaloos. Näiteks Talvesõja tulemusi pikema vaatega hinnates on soomlased olnud võidumehed. Samuti on võitude ja kaotuste hindamine paljuski hindaja kogemuste ja suhtumise küsimus. Õhuakroaatika teemalise loovtöö autor kirjutab: „*Võitjaks võib olla artist laval või publik saalis, kes naudib etendust. Siiski võivad mõlemad pooled ka olla kaotajad, kui näiteks esinejal ei tule sooritatud trikk välja nii nagu oli soovitud või ei meeldi vaatajatele nähtud vaatamäng. Siit jääb kõlama mõttetera, kes on kaotaja, kes võitja, otsustab igaüks ise*“.

Ka hea idee leidmine loovtööks ning selle töö lõpuni viimine on üks paras trikk, millega õpilased on hakkama saanud. Ja ka tänase võistluse puhul saab igaüks otsustada, et on võitja juba kasvõi seepärast, et saavutas võidu iseenda üle, sest töö sai võistlusele saadetud.

Loovtööde kategoorias võistlemine pakub võimalust neile, kel teoksil midagi praktilist. Ajaloo uurimine saab ettevõtmiseks, asjaks või tooteks, millest on rõõmu tegijal endal, tema sõpradel ja lähedastel või isegi vohivõõrastel.

2024 aastal laekus võistlusele:

6 digitaalset projekti:

Gümnaasiumi vanuseastmes üks õppevideo Talvesõjast, üks õppematerjal Eesti kunstnikest ja üks kodukoha ajaloo ning elust-olust pajatav veebileht.

Põhikooli vanuseastmes üks *podcast* ehk taskuhääling tuntud inimeste koolilugudest, üks interaktiivne rännak vanavanaisa jälgedes ja üks esivanemete loo kajastus.

3 elustiiliprojekti:

Gümnaasiumiastmes üks palverännak ja põhikooli vanusegrupis üks ilupäev ning üks õhuakroaatika kava.

3 käegakatsutavat asja või toodet:

Gümnaasiumis üks tõeline haabjas ning põhikoolis mängukaardikomplekt ja illustreeritud luuleraamat.

1 lugu märtsiküüditamisest pandi kirja gümnaasiumi tööna.

Päris mitu autorit kirjutas oma töö sissejuhatuses, et soovisid leida väljundi oma mitmele hobile või otsisid loovat lahendust kuidas erinevaid tegevusvaldkondi ühendada. Kahtlemata on just loovtöö kategooria sellisteks väljakutseks sobiv formaat, seda enam, et lisaks praktilisele tööle, mis tuleb algusest lõpuni valmis saada, tuleb sellest ka köitvalt kirjutada, arvestades akadeemilisele tööle seatud nõudeid.

Kõik tööd saab otsesemalt või kaudsemalt paigutada võistluse teema “Võitjad ja kaotajad” raamidesse. Siiski oli põnevam lugeda neid töid, kus autor oli selgitanud, kuidas just tema seda seost näeb ja tajub. Lugejale ja hindajale on seose sõnastamine ka märgiks, et autor on võistluse formaati tõsiselt võtnud ja soovinud raamidega arvestada.

Zürile avaldasid muljet eeskätt need võistlustööd, mille valmimisse oli silmapaistvalt aega ning sihipärast ja järjekindlat tööd panustatud. Nii on enamuse loov ja ka uurimistöödega, et sihile viib hea idee, visaduse, töökuse ning probleemide loova lahendamise sümbioos. Millise töö käigus ei tekiks probleeme: kahtlusi, tühimust, vigu, ebaõnnestumisi ja tervisetõrkeid?! Usume siiski kõik üksmeelselt, et alla anda ei tohi!

Žürii hindas tööde vastavust nii aasta teemale kui töö pealkirjas sõnastatud teemale. Siin saame jälle välja tuua aasta-aastalt korduva tähelepaneku, et hea pealkiri kajastab võimalikult täpselt töö sisu ja juhib lugeja ootusi.

Loovtööde kategoorias hinnatakse ka teoreetilise ja praktilise osa sobivust. Hea töö on see, kus teoreetiline osa ja eeltöö või uurimine annab töö autorile vajalikku ja ammendavat informatsiooni ees ootava praktilise ettevõtmise tarvis.

Kirjaliku töö puhul jälgis žürii töö ülesehitust ja struktuuri. Samuti seda, kuidas on autor selgitanud ja põhjendanud töö valmimiseks kasutatud metoodikat. Püüti hinnata, kuivõrd iga teoreetilise osa alapeatükk on praktilise töö valmimiseks vajalik. See on kindlasti üks valdkond, kus autorid saavad oma juhendajatega veelgi paremat koostööd teha ning ebavajalikud osad tööst välja visata ning veelgi põhjalikumalt lahti kirjutada need nüansid, mis praktilise töö valmimisele kaasa aitavad. Iga projekt koosneb ju valikutest, otsustest ning nende põhjal tegutsemisest. Hea loovtöö paistab silma selle poolest, et tekkinud küsimusi ja valikukohti on kirjeldatud ning langetatud otsuseid põhjendatud.

Hea töö paistab silma sisuka eneseanalüüsi või töö eesmärkidest lähtuva tulemuse kirjelduse ja analüüsiga. Kasuks tuleb kindlasti järelduste sõnastamine või oma panusele hinnangu andmine.

Et autori idee ning kõik valikud, kirjeldused, selgitused ja põhjendused võimalikult täpselt lugejani jõuaksid, peab tööd kokku kirjutades tähelepanu pöörama eesti keele väljendusrikkusele. Samuti on oluline kirjakeele normide jälgimine. Keele- ja kirjavigade rohkus võib lugejal takistada mõtte jälgimist. Peamised apsakad, mis töödes silma torkasid, olid tähevead, suure ja väikese tähe vale kasutamine, kokku- ja lahkukirjutamise põhimõtete vastu eksimine. Kindlasti tuleb üle vaadata ka lühikeste side- ja pikkade mõttekriipsude kasutamine. Näiteks ajalooalastes töödes on ajavahemiku kirja panemiseks aastaarvude vahel õige kasutada pikka kriipsu.

Auhinnalistele kohtadele jõudnud tööd paistsid enim silma teoreetilise ja praktilise töö hea kooskõla poolest, autori muljetavaldava tööpanuse poolest, metoodika valiku otstarbekuse ja kirjelduse täpsuse poolest, põhjendatud ja mitmekesise allikate valiku poolest, kriitilise ning analüüsil põhineva järelduste sõnastamise poolest ning ilmeka keelekasutuse poolest.

Kõik loovtööde võistluskategoorias osalenud õpilased ja nende juhendajad on andnud oma panuse ajalooteadvuse kestmisel ja sellega pälvinud žürii tunnustuse ja austuse igal juhul.

2024. aasta ajalooalaste uurimistööde võistluse loovtööde kategooria žürii protokoll 26.04.2023

Gümnaasium

I koht „Õppevideo "Talvesõda" loomine ja selle valmimise protsessi analüüs“

II koht „Haabja ehitus“

Põhikool

I koht „Meie esivanemate lugu“

II koht „Minu vanavanaisa lugu interaktiivsetel kaartidel ehk Saarepeedilt Kolõmale ja tagasi“

III koht „Õhuakrobaatika – ajalugu, köiel kava koostamine ja kostüümi õmblemine“

Raamatupreemiad

- „Meie palverännutee - võidud ja kaotused“ (G)
- „Kodukoha ajaloo populariseerimine Järve mõisa veebilehe loomise näite“ (G)
- „Eesti hobune ja mängukaardid“ (P)

Žürii koosseisus:

Aet Laast

Liis Reier